

Stichting Metropole Orkest

Geadviseerd subsidiebedrag: € 4.678.203

Gevraagd subsidiebedrag: € 4.678.203

Over de instelling

Stichting Metropole Orkest, podiumkunsten, symfonieorkesten, Hilversum

Het Metropole Orkest is een groot orkest voor het spelen van orkestrale niet-klassieke muziek, in zijn eigen termen ‘music with a groove’. Het beweegt zich met zijn programmering tussen pop, soul, jazz, dance, hiphop, film en wereldmuziek. Binnen zijn vaste formatie van vijftig musici beschikt het orkest over een strijkorkest, een bigband, houtblazers, slagwerk en harp. Het werkt samen met grote Nederlandse en internationale solisten en dirigenten. De missie van het Metropole Orkest is zijn publiek te verrijken met creatieve energie, inspiratie en emotie, en om artistieke ontwikkeling aan te jagen. Naast zijn concerten begeleidt het orkest jong talent en organiseert het educatieve projecten voor vmbo-scholen. Het orkest heeft een internationale reputatie: het speelde regelmatig op de BBC Proms en werd al vaak genomineerd voor een Grammy, die het vier keer won. Het orkest staat onder leiding van chef-dirigent Jules Buckley.

Subsidieadvies

De aanvraag voldoet aan de eisen als bedoeld in artikel 3.16 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

De Raad voor Cultuur (hierna: raad) adviseert Stichting Metropole Orkest een subsidiebedrag toe te kennen van € 4.678.203.

Beoordeling

Artistieke/inhoudelijke kwaliteit van de kernactiviteiten

De raad oordeelt positief over de artistieke kwaliteit van het Metropole Orkest. Hij stelt vast dat het orkest op zeer hoog niveau speelt, met een zichtbaar spelplezier. Het orkest ontwikkelt sterke programma's met goede (internationale) solisten en dirigenten, wat zich opnieuw uitbetaalde in enkele Grammy-nominaties, onder andere voor het album ‘Olympians’ met dirigent Vince Mendoza. De vier artistieke pijlers waarop de programmering rust – ‘Future’, ‘Heritage’, ‘Welcome’ en ‘Global’ – leveren een veelzijdig programma op waarmee het orkest een gemêleerd publiek trekt. Het Metropole Orkest specialiseert zich in tal van muzikale stijlen, zoals soul, funk, dance, pop, urban, jazz en *global music*, en opereert daarin op wereldniveau. De raad vindt het mooi dat de instelling tijdens de coronapandemie teruggreep op haar oorspronkelijke

oprichtingsgedachte: het Nederlandse publiek ‘hoop en vertier bieden na de zware oorlogsjaren’.

De concerten in de periode 2021 – 2024 vond de raad aansprekend. Een mooi voorbeeld van innovatie was voor de raad ‘Games in Concert’, waarbij het publiek door het spelen van een interactieve game mede het programma van het orkest bepaalde. Dit soort experimenten smaakt naar meer.

Voor de periode 2025 – 2028 presenteert het Metropole Orkest een rijk palet aan activiteiten op het gebied van pop en jazz in de ruimste zin van het woord, vaak ook met kruisbestuivingen met andere genres en disciplines.

Samenwerkingsprojecten om naar uit te kijken zijn onder andere die met dansgezelschap ISH, met het Amsterdams Andalusisch Orkest en met het hiphopplatform 101Barz en Rotjoch. Ook de samenwerking met de Amerikaanse trompettist en componist Terence Blanchard maakt nieuwsgierig.

De raad ziet dat de terugkeer van chef-dirigent Jules Buckley een goede impuls geeft aan het orkest. Het orkest werkte eerder succesvol samen met deze dirigent, die onder andere een album opnam met het orkest en Robbie Williams en die het orkest naar de BBC Proms bracht.

Het orkest kondigt aan vaker de hoofdrol te willen nemen in de eigen concerten. De raad is het met het orkest eens dat het zich nog beter kan profileren door soms ook zonder gastsolisten te spelen en daarmee het eigen geluid voorop te stellen. Hij is dan ook verheugd dat het orkest hiermee de komende periode meer gaat experimenteren en daarbij solisten uit het eigen orkest meer naar voren gaat schuiven.

Met Jong Metropole heeft het Metropole Orkest een stevig instrument ontwikkeld voor talentontwikkeling. Dit vijftigkoppige studentenorkest in ‘Metropole-bezetting’ biedt vergevorderde muziekstudenten de kans om professionele orkestervaring op te doen. Het belang van dit traject wordt versterkt doordat goede deelnemers de kans krijgen te remplaceren in het ‘echte’ orkest of daar later deel van te gaan uitmaken. In zijn plan benadrukt het Metropole Orkest in deze vorm van talentontwikkeling een wederkerig belang te zien. De studenten leren van de musici van het Metropole Orkest door middel van coaching, het orkest zelf krijgt inzicht in trends en verschuivingen in behoeftes, opvattingen en belangen van jonge musici. De raad ziet in deze benadering de open houding van het Metropole Orkest weerspiegeld.

De kleinschaliger Metropole Academy biedt ontwikkelkansen aan steeds zeven conservatoriumstudenten, onder wie twee arrangeurs/componisten. Zij werken mee in producties van het Metropole Orkest en krijgen begeleiding in de vorm van workshops, orkestspel, arrangeeropdrachten en privélessen.

Het Metropole Orkest heeft een sterke internationale reputatie en staat een paar keer per seizoen op internationale podia en festivals, zoals in Duitsland, België en Hongarije. Het is hiermee een mooi visitekaartje voor Nederland. Voor de periode 2025 – 2028 onderzoekt het orkest de mogelijkheden voor Europese tournees en enkele optredens in de Verenigde Staten met Terence Blanchard. Het orkest geeft aan vaker internationaal te willen reizen, maar hier tegen financiële grenzen aan te lopen omdat de hoge reis- en verblijfskosten voor internationale podia niet zijn op te brengen. De raad begrijpt deze redenering; deze subsidie categorie biedt geen extra ruimte voor internationale profilering.

Maatschappelijke betekenis

Het Metropole Orkest werkt met enige regelmaat mee aan programma's rond maatschappelijke thema's en werkt daarin samen met partners uit verschillende sectoren. De raad kijkt positief terug op de inbreng van het orkest in de programma's 'Solar Orbiter, we are all children of the sun' en de 'Diaspora Suite' uit 2023. Het eerste programma combineerde een voordracht van wetenschapper Mark McCaughrean over de invloed van de mens op het klimaat met nieuw gecomponeerde muziek en heealopnamen van een ruimtesatelliet. Het tweede programma, een initiatief van het North Sea Jazz Festival, besteedde in muziek en tekst aandacht aan het slavernijverleden. Het werd uitgevoerd door artiesten als Akwasi, Shirma Rouse, het ZO! Gospel Choir, Arooj Aftab en het Metropole Orkest.

Ook voor de periode 2025 - 2028 staan er enkele maatschappelijk geëngageerde programma's op de agenda. Een voorbeeld is de aangekondigde productie 'No More Water', waarin het orkest samen met journalist Twan Huys de spotlights zet op de unieke verhouding die Nederland heeft met water. Een ander project dat tot de verbeelding spreekt, verhaalt over Amerikaanse muziek die werd gebruikt voor presidentscampagnes, al dan niet met politiek succes.

Het aangekondigde programma 'Sound of the City' is een serie concerten waarin het orkest muziek speelt met jonge solisten die hun muzikale inspiratie vinden in de stedelijke samenleving van vandaag. Deze concerten zullen live op de radio en online worden uitgezonden door NPO-radiozender FunX. De raad verwacht dat het orkest hiermee een jong, divers samengesteld publiek kan bereiken, en bovendien een mooi podium kan bieden aan opkomende muzikale stemmen uit de stad.

Voor zijn educatieve activiteiten kiest het Metropole Orkest bewust voor vmbo-leerlingen, een doelgroep die via muziekeducatie weinig wordt bereikt. Via het programma 'Music Unites' in samenwerking met enkele culturele partners, waaronder TivoliVredenburg, worden deze jongeren uitgedaagd eigen tekst en composities te maken en deze vervolgens op het podium te brengen, in de eerste

editie met rapper Fresku. Het orkest wil hiermee nieuwe rolmodellen creëren voor een diverse groep jongeren met muzikale interesse en potentie, ook met het oog op beroepsoriëntatie.

Het Metropole Orkest is als voormalig omroeporkest gevestigd in Hilversum, maar speelt binnen de eigen regio vooral in TivoliVredenburg in Utrecht, bij gebrek aan een ruimere concertzaal in de standplaats. Het ontplooit educatieve activiteiten in zowel Hilversum als Utrecht. Daarnaast bespeelt het orkest podia in het hele land.

Het Metropole Orkest gaat in de aanvraag voldoende in op de toepassing van de kernwaarden van de Fair Practice Code, zoals solidariteit, duurzaamheid en vertrouwen. Het belangrijkste plan dat het op dit vlak ontvouwt, is de verdere bevordering van een (duurzaam) open gesprek en een klimaat waarin het vertrouwen wordt vergroot om onderling feedback te geven. Het orkest is zich goed bewust van de noodzaak van veiligheid op de werkvloer; naast een externe vertrouwenspersoon is er ook een 'protocol ongewenst gedrag'.

Het Metropole Orkest beschrijft voldoende hoe het eerlijke beloning nastreeft. Het orkest betaalt zijn musici en staf conform de eigen cao van het orkest, die is overeengekomen met de vakbonden. Het orkest geeft daarbij wel aan dat het de 60-procentscontracten van de musici eigenlijk te krap vindt. Hun orkestbaan biedt de orkestmusici geen volledig inkomen, terwijl het in verband met de onregelmatige en onvoorspelbare werktijden moeilijk is om er vast werk naast te kunnen doen. De raad vindt dit een zorg.

Het Metropole Orkest beschrijft voldoende hoe het de Code Diversiteit & Inclusie toepast met betrekking tot personeel en medewerkers. Veel van de orkestmusici van het Metropole Orkest zijn inmiddels boven de zestig. Het orkest geeft aan in subsidieperiode 2025 - 2028 de diversiteit binnen het netwerk van potentiële nieuwe musici te zullen vergroten. Ook wil het diversere artistieke adviseurs aantrekken. Het Metropole Orkest kiest voor samenwerkingspartners die divers zijn in culturele achtergrond, gender en leeftijd.

Toegankelijkheid

Het Metropole Orkest bereikt doorgaans een groot publiek, met een gemiddelde zaalbezetting van 85 procent. In de subsidieperiode 2025 - 2028 geeft het bijna zestig concerten per jaar voor ruim honderdduizend bezoekers.

De vier artistieke pijlers waarop het orkest zijn programma baseert – 'Future', 'Heritage', 'Welcome' en 'Global' – trekken in totaliteit een gemêleerd publiek. Dat gaat van liefhebbers van experiment en nieuwe trends (in de pijler 'Future') tot fans van laagdrempeliger muziek (in de pijler 'Welcome'). Het orkest kiest

voor verschillende zalen om voor elk programma het geschiktste publiek te bereiken; zo staat het in Amsterdam op vijf verschillende podia.

In de komende periode wil het Metropole Orkest zijn publieksbereik verder verbeteren. Het sluit daarvoor aan bij het Culturele Doelgroepenmodel om doelgroepen gericht te benaderen en te bedienen. Per programmapijler richt het zich op enkele specifieke doelgroepen. Er wordt een gedifferentieerd prijsbeleid toegepast in overleg met de zalen, om zo laagdrempelig mogelijk te blijven voor het publiek. Ook spant het orkest zich in om meer bezoekergegevens te ontvangen van de programmerende zalen. Het stelt nauwere samenwerking met zalen rond promotie en marketing als belangrijke prioriteit voor periode 2025 - 2028, om de zaalbezetting en het inzicht in publieksgroepen en -behoeften verder te vergroten. De raad moedigt dit aan, evenals het feit dat het orkest fysieke toegankelijkheid als vast agendapunt opneemt in gesprekken met theaters over zijn programmering.

Via concertregistraties en optredens op radio, televisie en social media bereikt het orkest ook luisteraars die niet naar de zalen (kunnen) komen. Het Metropole Orkest heeft de ambitie om zijn oeuvre zo goed mogelijk digitaal te ontsluiten door concerten en opnames online beschikbaar te maken. Het orkest wil in de periode 2025 - 2028 minimaal eens per maand opnames van live concerten of studio-opnames met nieuwe muziek releasen via online muziekstreamingsplatforms. Hiervoor wil het nieuwe, digitale verdienmogelijkheden ontwikkelen. Het orkest wil de helft van zijn producties audiovisueel registreren en digitaal ontsluiten voor publiek. De raad is enthousiast over deze ambitie.

Hiernaast ontwikkelt het orkest voor het digitale domein onder andere een serie documentaires rond de projecten en musici van het orkest en gaat het met internationale jonge kunstenaars tweewekelijks nieuwe minitracks opnemen voor social media.

Bedrijfsmatige gezondheid

Op basis van de kengetallen (liquiditeit, solvabiliteit en weerstandsvermogen) in de jaarrekening 2022 constateert de raad dat de instelling financieel redelijk gezond, maar kwetsbaar is. Het orkest heeft een laag eigen vermogen en heeft weinig mogelijkheden om de inkomsten verder te vergroten. Het verhogen van de toegangsprijzen is naar eigen zeggen slechts beperkt mogelijk. Ook het verder verkleinen van de 60-procent-contracten van de musici is niet realistisch. Het orkest ontvangt geen subsidie van gemeente of provincie, wat de raad jammer vindt gezien het belang van het orkest voor de eigen regio. Het orkest beschrijft in zijn plan niet hoe het tegenvallende inkomsten zal opvangen. De ingediende begroting is sluitend.

Het Metropole Orkest licht goed toe hoe het de principes van de Governance Code Cultuur toepast. In 2024 zal de raad van toezicht worden uitgebreid van vijf naar zeven leden om het aantal competenties binnen deze raad te vergroten.

Geografische spreiding

Het Metropole Orkest is gevestigd in Hilversum. Binnen de categorie Symfonieorkest met aanbod van pop- en jazzmuziek is het orkest de enige aanvrager, waardoor een goede geografische spreiding binnen deze categorie bij de beoordeling geen factor van belang is.